Partnerkeuze en huwelijkssluiting onder migranten

EEN LEVENSLOOPBENADERING VAN HET INTEGRATIEPROCES VAN MIGRANTEN IN DE HAVENSTAD ANTWERPEN, 1846-1920

PRESENTATIE OP DE VIERDE DAG VAN DE HISTORISCHE DEMOGRAFIE
NIJMEGEN, 8 DECEMBER 2011

Paul Puschmann*, Nina Van den Driessche†, Koen Matthijs* en Bart Van de Putte†

*** Centrum voor sociologisch onderzoek, Katholieke Universiteit Leuven**
† Vakgroep sociologie, Universiteit Gent

Inhoud van de presentatie

1. Integratie in het verleden
2. Theorie
3. Historische context
4. Data
5. Vraagstelling
6. Methode
7. Resultaten
8. Conclusie en discussie

1 Integratie in het verleden

- Sterke migratie richting West-Europese steden tussen 1850 en 1914
- Integratie van migranten werd als een groot probleem beschouwd.
- Migranten vertoonden deviant gedrag: criminaliteit, prostitutie, etc.
- Mogelijke oorzaken van wangedrag onder migranten: barre leefomstandigheden en het ontbreken van een sociaal netwerk.
- Recente nuancering van beeld op basis van kwantitatief onderzoek, maar focus ligt op kleine groep van succesvolle migranten.
- Nieuwe databases, nieuwe benaderingen en nieuwe statistische technieken maken het mogelijk om een oude problematiek op een nieuwe en verfijndere manier te benaderen.

2 Theorie

- Partnerkeuze en huwelijkstiming als graadmeters van integratie
- Gemengde huwelijken worden als ‘een resultaat van en een verdere stimulans voor’ het integratieproces beschouwd (Schrover 2005: 135).
- Laat en weinig huwen onder migranten duidt op serieuze obstakels in het integratieproces (Kok 2006; Van Poppel 1992).
- Huwen op zich kan als succesvolle integratie beschouwd worden (Graaf & Kalmijn 2003)

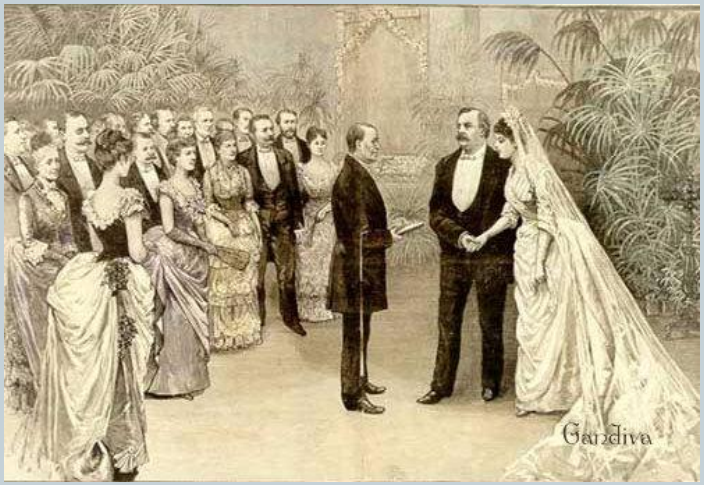

3 Historische context (I)

- Antwerpen evolueert in de negentiende eeuw van een middelgroot textielcentrum in een internationale havenstad.
- Groei van de haven gaat gepaard met sterke toestroom van binnenlandse en buitenlandse migranten.
- Antwerpen wordt de snelst groeiende en grootste stad van België.

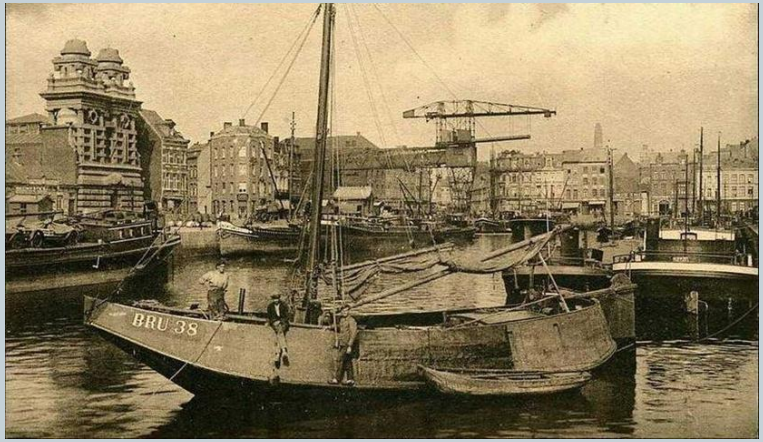

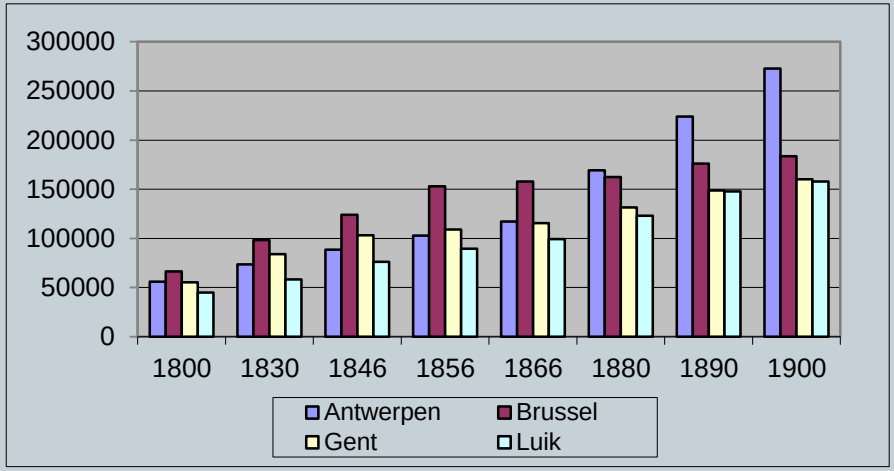

3 Historische context (II)

- Het overgrote deel van de migranten vertrekt weer binnen het jaar.
- Druk op de woningmarkt neemt toe o.a. door sterke toestroom van migranten en vanwege de late sloop van de omwalling (in 1860)
- Internationale migranten vestigden zich vooral in Antwerpen stad, terwijl de interne migranten zich eerder in voorsteden als Berchem en Borgerhout vestigden.

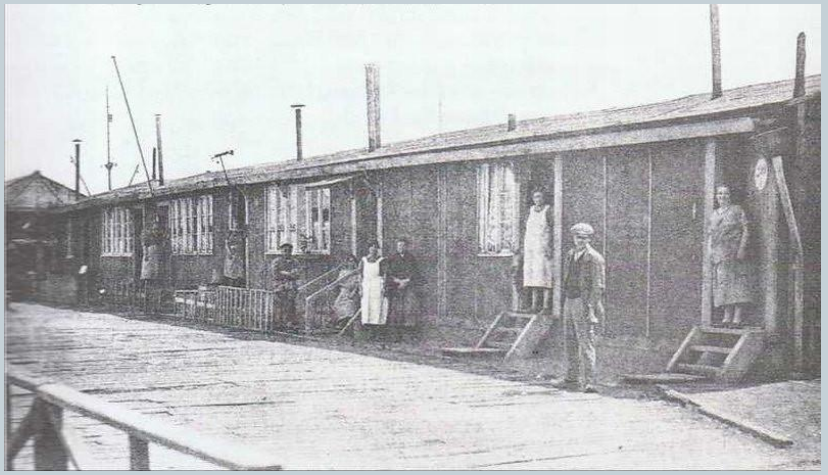

4 Data

- Cor* database
  - Lettersteekproef uit het bevolkingsregister en de burgerlijke stand van het arrondissement Antwerpen (1846-1920).
  - De database bevat 33.583 levenslopen, waarvan 17% compleet.
  - Representatief voor 19de eeuwse Vlaamse bevolking.
  - Inclusief internationale migranten (n=2472).

- Ons dataset bevat
  - 1847 migranten (904 mannen en 939 vrouwen) die zich ongehuwd in Antwerpen of voorsteden vestigden.
  - 671 personen vestigden zich als kind (<16 jaar), 922 als jonvolwassenen (16-30 jaar) en 222 waren bij aankomst de 30 gepasseerd.

5 Vraagstelling

Partner selectie & huwelijkstiming

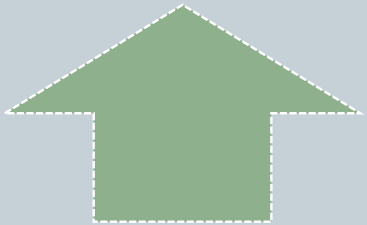

Endogamie

Exogamie

Kenmerken van de migrant:

- Leeftijd bij migratie
- Sociale klasse
- Geslacht
- Herkomst migrant
- Ruraal-urbane achtergrond
- Geboortecohorte

6 Methode

Competing Risks Analyse

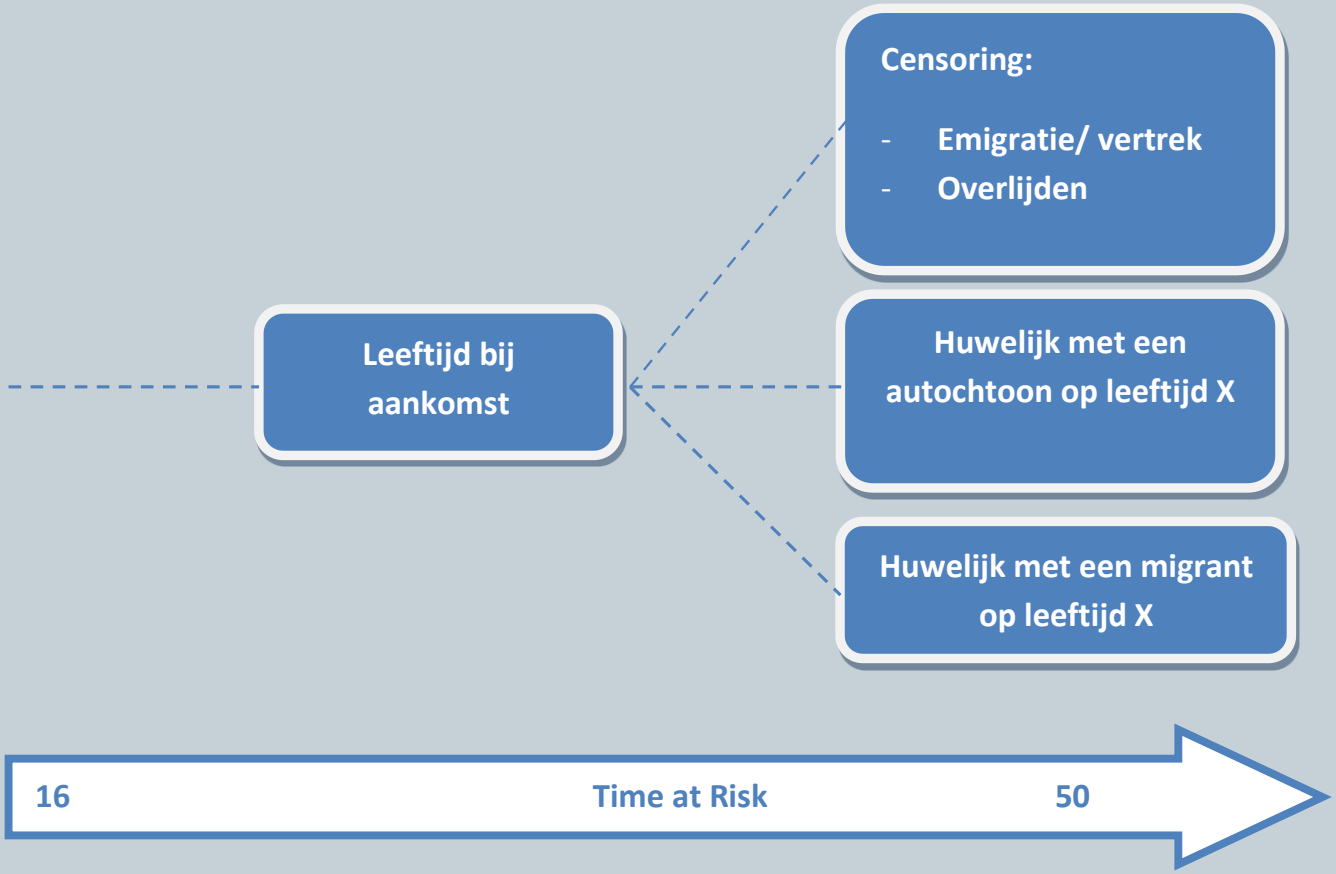

7 Resultaten: beschrijvend

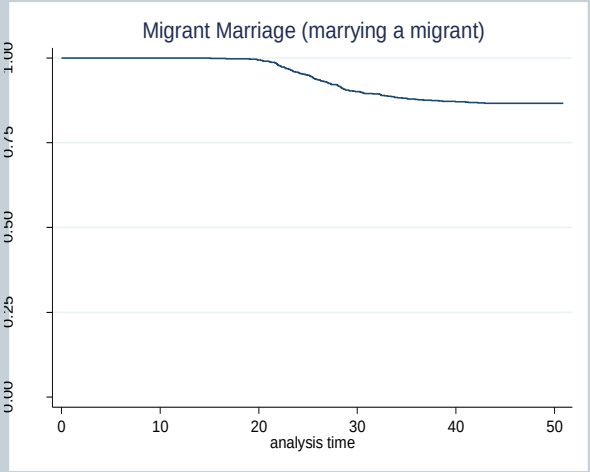

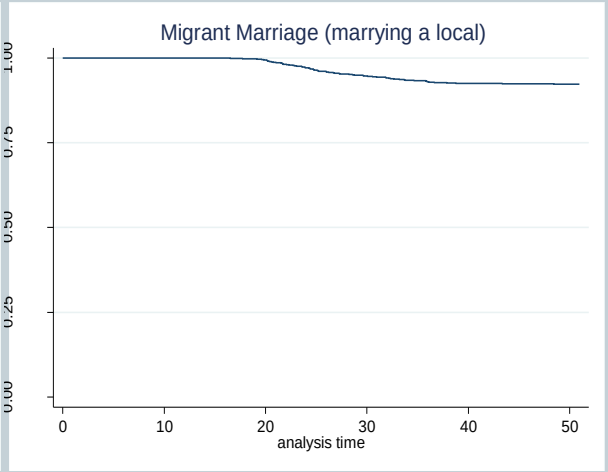

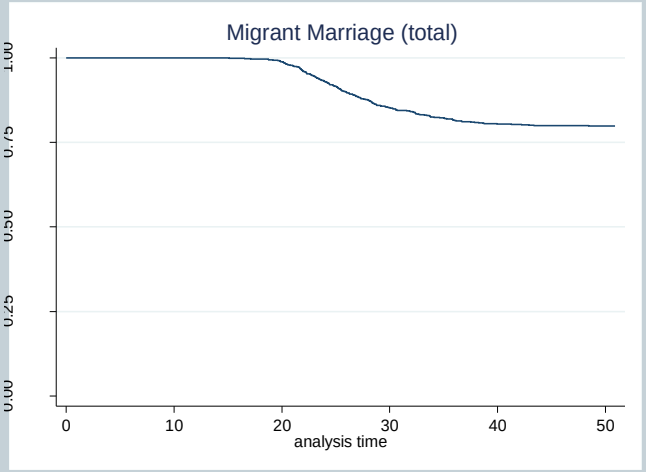

Conclusie 1 : grote barrières voor migranten om te huwen (18%)
endogame (2/3) – exogame (1/3)

Conclusie 2: meeste migranten trouwen tussen 20 en 30 jaar
niet zo verschillend van autochtone bevolking

7 Resultaten: CR

Leeftijd bij migratie

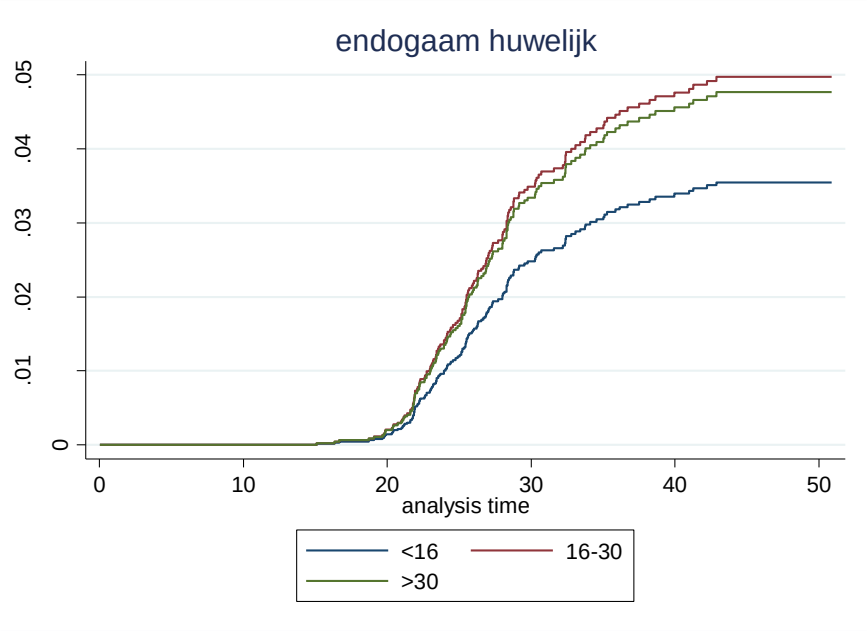

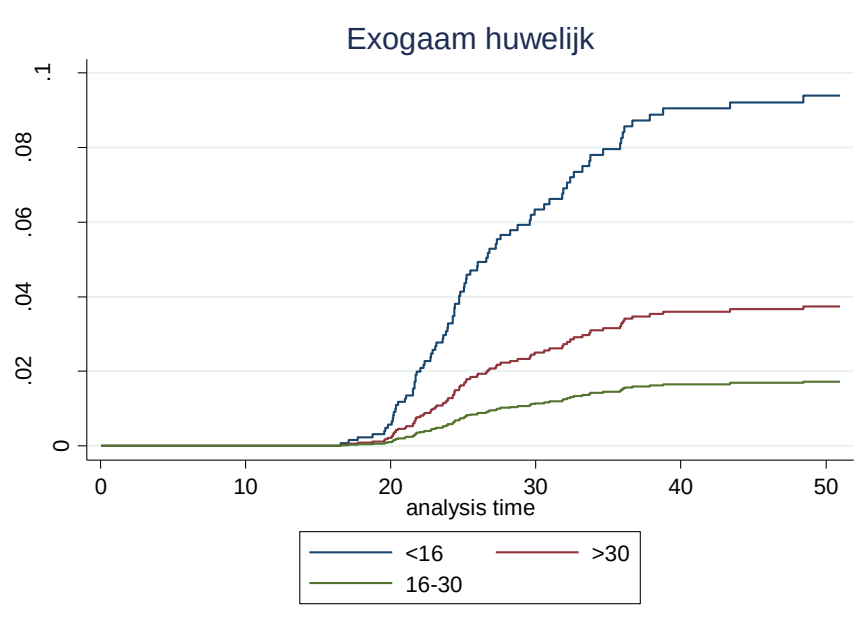

Endogaam: selectie-effect (geografische homogamie?)
Exogaam: op jonge leeftijd migreren → 3x incidentie op exogaam huwelijk
Geen verschil in timing

7 Resultaten: CR

Herkomst migrant

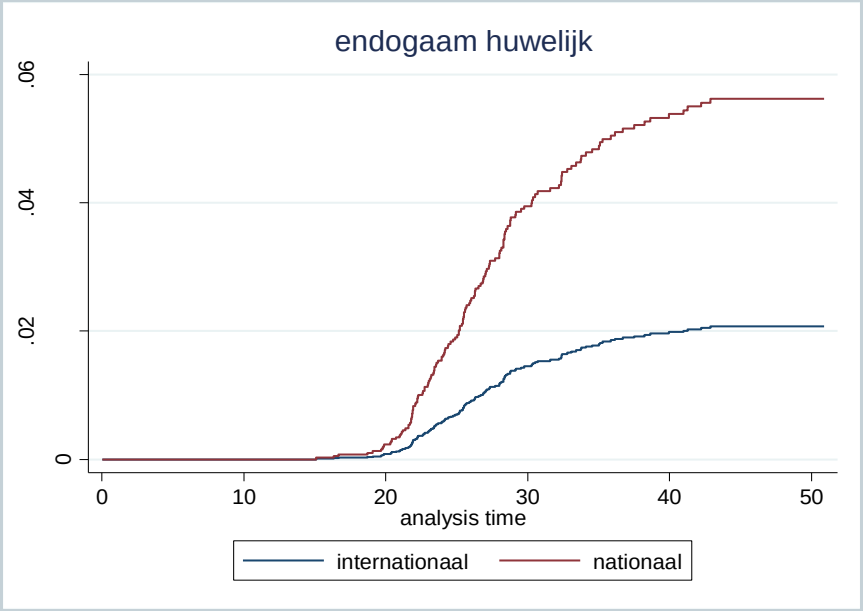

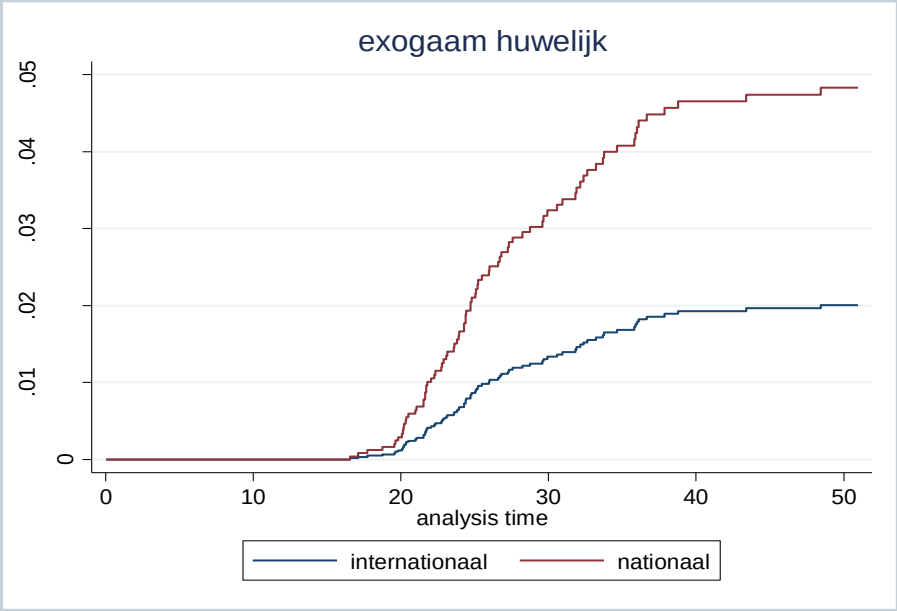

Belgische migranten veel hogere incidentie op huwen dan internationale migranten.
Het effect is iets groter voor endogame huwelijken dan exogame huwelijken.
Geen verschil in timing

7 Resultaten: CR

Sociale klasse

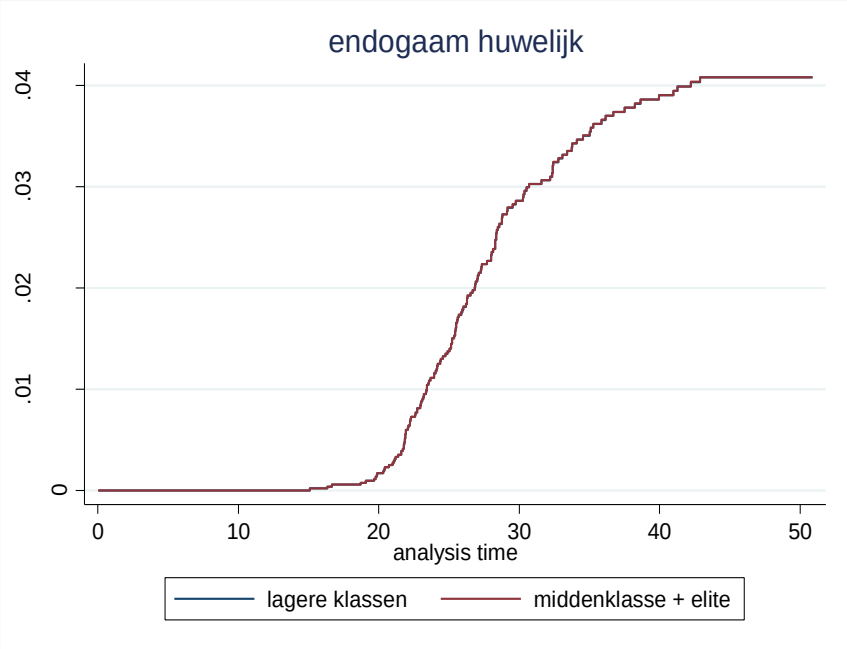

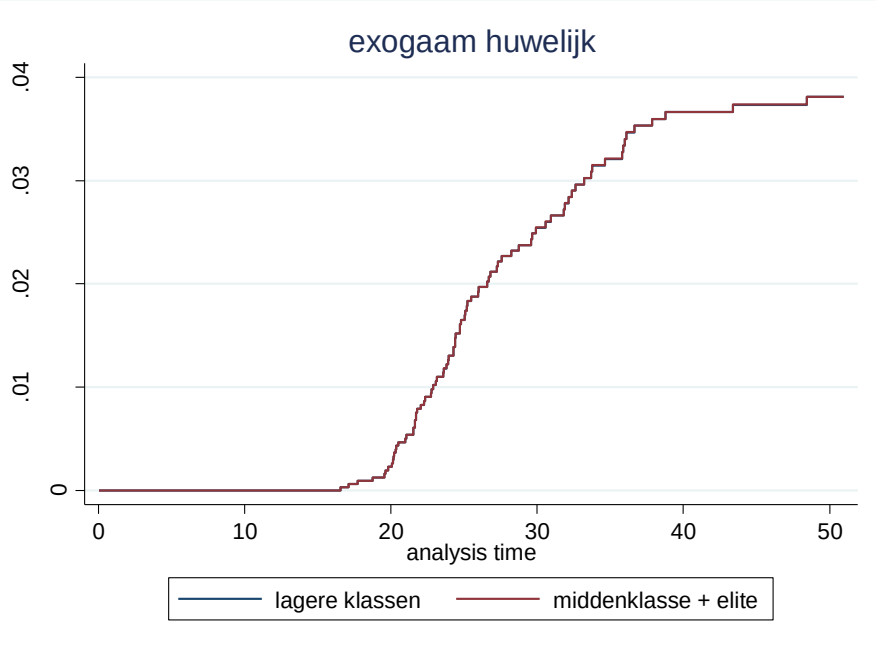

Hogere klassen iets hogere incidentie op huwen (maar ≠zeer klein)
Geen verschil in timing

7 Resultaten: CR

Rurale – urbane achtergrond

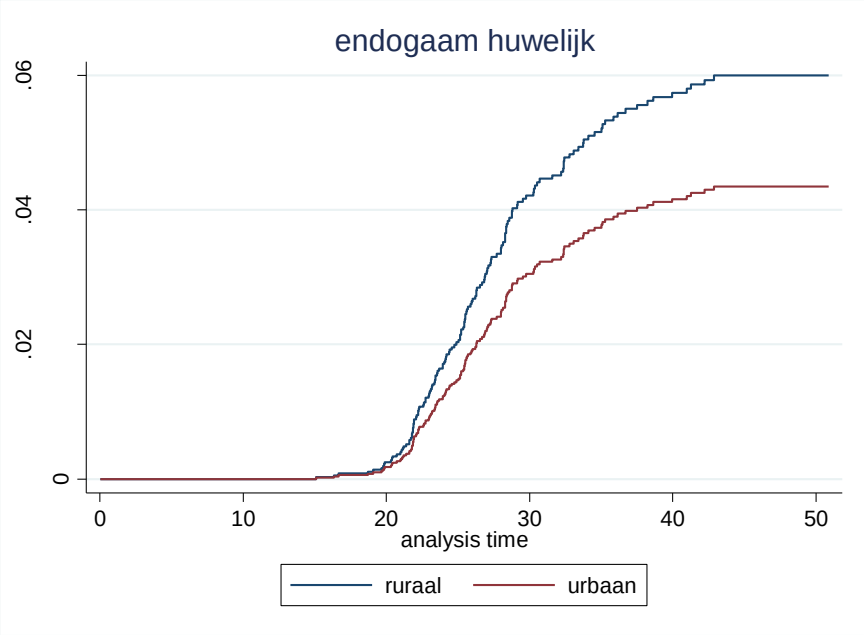

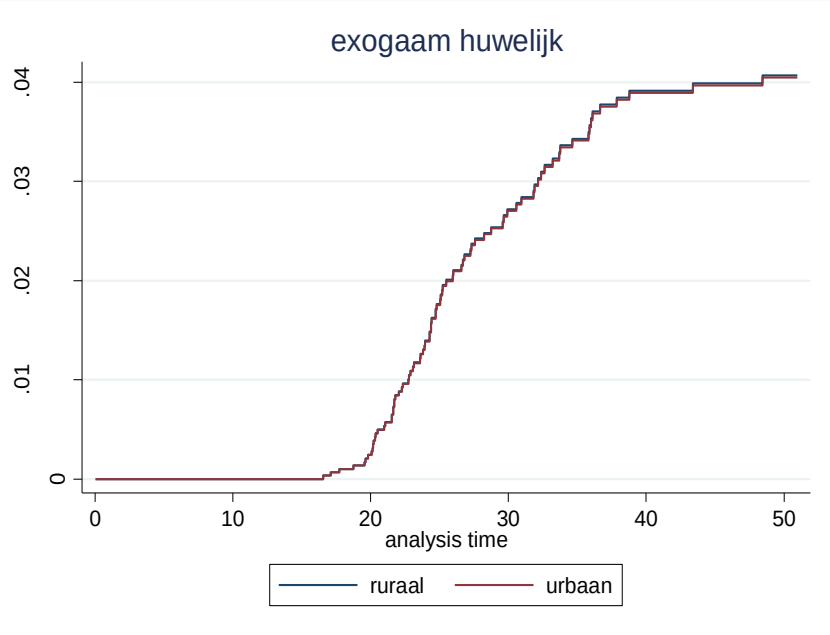

Enkel significant verschil voor endogame huwelijken
Rurale migranten hebben een 30% hogere incidentie om endogaam te huwen
Geen verschil in timing

7 Resultaten: CR

Geboortecohorte

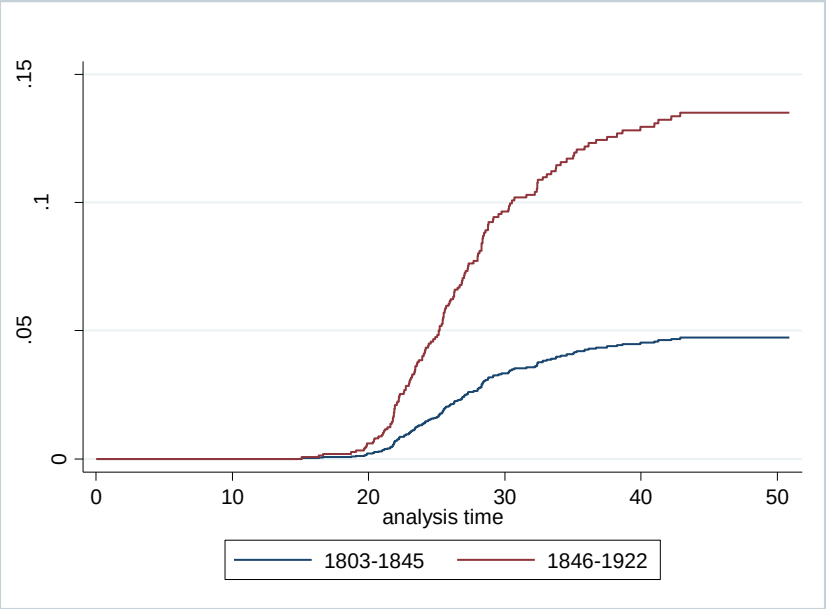

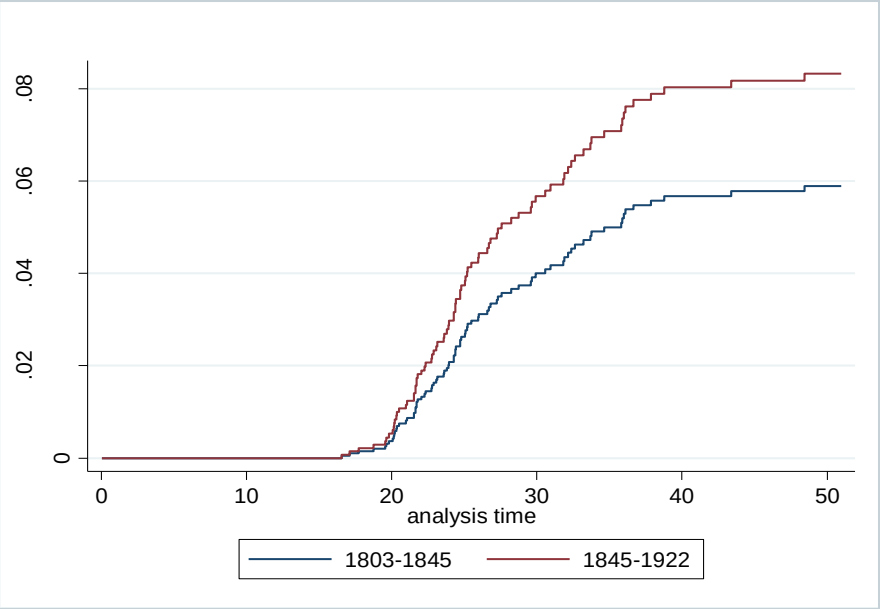

Migranten die later geboren zijn hebben een hogere incidentie op endogaam te huwen (exogaam: ook ≠, maar n.s.)
Klein verschil in timing voor migranten die vroeger geboren zijn (afvlakking 30j)

8 Conclusie en discussie

Huwelijkstiming: geen ≠

Achtergrondkenmerken migranten zijn belangrijk

(leeftijd bij migratie, rurale & internationale herkomst)

Plan: kenmerken partner, huwelijksmarkt en gezinssituatie + interactie-effecten

Probleem 1: klein aantal huwende migranten!

Probleem 2: false long time survivors